

LA LECTURA DE TEXTOS PER AL DIÀLEG INTERRELIGIÓS

Els textos només són una entre d'altres formes d'expressió de les tradicions religioses (i encara no sempre present: tradicions orals). Hi ha els ritus, les imatges (símbols), les comunitats, les pautes ètiques....

Avantatges d'entrar en les tradicions pels textos:

- Expressió verbal (en principi, per a la comunicació interpersonal) de la vivència religiosa. També interpretació.
- Quasi tot (rituals, pautes ètiques i d'organització de la comunitat religiosa....) acaba passant per aquí (o bé perquè hi està explicitat – pensem en les prescripcions rituals detallades de l'Èxode o del Levític-, o perquè s'hi busca justificació – eucaristia-).
- Tothom hi refereix, és un punt de referència comunament acceptat, tot i que cada tradició dins d'una religió hagi donat peu a desenvolupaments i interpretacions diferents, i que també hi hagi discrepàncies sobre cànons. No es dona la subjectivitat o l'aleatorietat de l'observació, el diàleg i la convivència amb els seguidors (que poden representar una vivència molt particular: cas de les generalitzacions que es fan sobre l'islam).
- Ens poden acostar a l'origen de la tradició (o molt a prop).
- Encara que es tracti de textos apòcrifs o de tradicions posteriors, les tradicions religioses semblen funcionar per moviment pendular (creativitat i enquistament, interioritat i exterioritat, religió dinàmica i religió estàtica), i els textos acostumen a reflectir més aviat l'anada endavant, o almenys són un lloc on és segur que un la pot trobar.
- Fixen l'ideal, l'orientació de fons, el plantejament de màxims, no la vivència de mínims que es pot donar en moltes comunitats. Per veure la radicalitat cristiana, potser no és el millor entrar per la vida d'un conjunt de parroquians. Els budistes, musulmans, i hindús que s'han interessat pel cristianisme han començat per interessar-se per Jesús. (Això no treu que amb això es desqualifiquin els esforços particulars d'encarnació de l'ideal, i encara menys que no s'hagin de tenir en compte a l'hora de valorar bé les implicacions vitals, les limitacions, les contradiccions, la viabilitat... de la proposta utòpica.)

Precaucions (ideals) que cal tenir

- Cal una actitud confiada, que allà també hi bufa l'esperit.
- Cal situar en el context (proper, el llibre, i ampli, la tradició). Entendre el text en la seva lletra, entendre quin paper juga cada element important en el conjunt de la cosmovisió i l'antropologia, entendre què en diu la tradició (cal tenir en compte les interpretacions que en fa la tradició). Cal acceptar que en la mateixa tradició hi sol

haver interpretacions literals, simbòliques, buscant l'esperit de la lletra. Tampoc es pot negar la possibilitat d'una hermenèutica pura i dura, però sense oblidar del tot el "text" (la tradició sencera).

- Llei del karma, predestinació calvinista, determinisme psicològic.
- Antropologies diferents: reencarnació; ètica quan el que es predica és la vacuïtat.
- Perill de les traduccions: Brahman – Déu. Sunyatta (vacuïtat) com a no-res dels nihilistes. "Fe", "pregària", "meditació", "salvació", "alliberament"... tenen sentits diferents.
- Comprensió intel·lectual versus comprensió espiritual, intuïtiva. No obcecar-se amb la coherència intel·lectual-lingüística. Ser més yin-yang (els contraris s'oposen i es complementen: personal – impersonal, transcendent – immanent), o més zen (l'important és més la realitat i l'experiència, que les paraules que en puguem dir).
- Aprendre nous llenguatges, immersió lingüística. Cal flexibilitat intel·lectual i espiritual. També cal discerniment, quan no hi ha complementarietats sinó autèntiques incompatibilitats.